

8. mai 2021, kronikk i Budstikka

Gratulerer med frigjørings- og veterandagen

Årets feiring skjer i stillhet, men takknemligheten er sterk.

Lisbeth Hammer Krog og Lene Conradi, ordførere i Bærum og Asker

I Asker og Bærum har vi lange tradisjoner for å markere frigjørings- og veterandagen med arrangementer ved de mange minnestedene våre fra 2. verdenskrig. Vi hadde krigen tett på fra første til siste stund. Fra kampene i Drøbaksundet og senkingen av Blücher den 9. april 1940, til at krigsfangene på Grini på denne dagen i 1945 fikk et glass champagne på utsiden av fengselsportene, før de dro til Oslo sentrum for å delta i frihetsfeiringen.

Krig og fred. Det finnes vel ikke en større kontrast. Så vet vi at krig setter varige spor i både samfunn og mennesker. 8. mai 1945 ble det feiret i gatene, men mange sørget også over døde og savnede. Det var glede og optimisme, men også uvisshet for fremtiden, og vonde minner det var umulig å glemme.

Freden kom som følge av samarbeid og lojalitet, innad i Norge og mellom allierte land. I dag arbeider tusenvis av norske kvinner og menn i tjeneste for landet, både med å opprettholde vårt hjemlige forsvar, og ute i verdens urolige hjørner. Når vi kjenner på gleden over vår egen frihet og velstand i Norge, er vi samtidig smertelig klar over krig og urettferdighet i andre land. Alle som har opplevd krig, enten under 2. verdenskrig her hjemme, eller ute på oppdrag for Norge i nyere tid, lever særlig tett på denne realiteten.

På Forsvarets nettside deler mange hundre eldre og yngre veteraner sine sterke historier. Én sier dette: «Det jeg husker best var at jeg sammen med lokalt politi – og andre FN-enheter – var med å hjelpe gatebarn tilbake til familien sin. (...) Dette var barn som var på alder med mine egne. Jeg tenker at det kunne ha vært dem, hvis vi ikke hadde vært så heldige at vi bor i Norge.»

Det Norge som ble bygget opp igjen etter krigen, er blitt et av verdens beste og tryggeste land å bo i, men vi må aldri glemme at det *var* oss – det *kunne* vært oss. Det er en erkjennelse som forplikter oss til internasjonal solidaritet i bred forstand. For noen innebærer det å ofre alt. Vi er glade for at 8.

mai gir oss anledning til å virkelig takke og hedre alle veteraner for deres innsats. Dagen i dag er også en viktig anledning til å synliggjøre de historiske linjene ved å løfte frem erfaringene fra 2. verdenskrig.

I år som i fjor må vi markere frigjørings- og veterandagen mer eller mindre i stillhet. Vi legger ned kranser ved minnstedene våre, men dessverre uten program og publikum. Det aller største savnet i dag er likevel at vi ikke kan gjennomføre den årlige mottakelsen for veteraner og deres nærmeste på rådhuset. Mottakelsen avholdes annenhver gang i Asker og Bærum, og er en høytidelig, men først og fremst veldig hyggelig kveld, som har ført med seg mange verdifulle innblikk og gode samtaler – om krig og fred, og noe av det som ligger i mellom.

Vi som ordførere ser det som en stor ære å få være sammen med veteranene på 8. mai, og vi gleder oss til å gjenoppta tradisjonen neste år.

Gratulerer med dagen, alle sammen.